

N á v r h

Národná politika pre elektronické komunikácie

(Národná telekomunikačná politika)

1. Úvod

Národná politika pre elektronické komunikácie (NPEK) na najbližšie roky stanovuje stratégiu rozvoja elektronických komunikačných sietí a služieb na Slovensku najmä v oblasti zdokonalenia právneho rámca, posilnenia nezávislého regulačného orgánu, rozvoja súťažného prostredia, zabezpečenia a ochrany práv koncových užívateľov, podpory rozvoja služieb informačnej spoločnosti a medzinárodnej spolupráce.

NPEK nadväzuje na Telekomunikačnú politiku SR na roky 2000 - 2002 a na úlohy vyplývajúce z prístupového procesu do Európskej únie, z medzinárodných zmlúv a z členstva v medzinárodných organizáciách, ako aj na ďalšie úlohy súvisiace s rozvojom medzištátnych vzťahov a medzinárodnej spolupráce, vrátane programu *eEurope+*. Zohľadňuje požiadavky EÚ dané novým regulačným rámcom pre elektronické komunikačné siete a služby zverejneným v Oficiálnom vestníku ES dňa 24. 4. 2002 a 31. 7. 2002 (ďalej len nový regulačný rámec EÚ).

NPEK vychádza zo súčasného stavu liberalizácie telekomunikačného trhu na Slovensku, najmä liberalizácie základnej hlasovej služby od 1. 1. 2003.

Elektronické komunikácie sú novým pojmom, ktorý vznikol pri prebiehajúcej konvergencii sektorov telekomunikácií, médií a informačných technológií. Pojem elektronické komunikácie sa používa i v terminológii celého súboru smerníc nového regulačného rámca EÚ. Dôsledky procesu konvergencie ovplyvňujú nielen rozsah a štruktúru poskytovaných komunikačných služieb, ale aj spôsob podnikania a kvalitu života občanov. Súčasná podstata komunikačných platforiem, predovšetkým internetu, otvára dvere k integrácii svetovej ekonomiky a prináša úlohy a výzvy pre Slovensko ako kandidátsku krajinu EÚ.

Elektronické komunikácie sú kľúčovým faktorom na ceste do informačnej spoločnosti a zároveň vytvárajú základné podmienky na prístup podnikov, verejných inštitúcií a jednotlivcov k moderným komunikačným sieťam a službám v rámci celosvetovej informačnej infraštruktúry. Možnosť využívať kvalitné a cenovo dostupné komunikačné služby by mali mať všetci tak, aby sa zabránilo ich vylúčeniu z informačnej spoločnosti. Dôležitým atribútom ponuky komunikačných služieb je aj dostatočne zabezpečená ochrana dát, spĺňajúca predstavu zákazníkov a pomáhajúca budovať dôveru v nové digitálne prostredie. Národná komunikačná politika poskytuje rozhodujúce impulzy na dosiahnutie týchto cieľov stimuláciou súťaže na trhoch s elektronickými komunikáciami.

NPEK má tri prílohy. V Prílohe 1 je uvedená analýza politiky EÚ v oblasti elektronických komunikácií. V Prílohe 2 je uvedený zoznam relevantných právnych predpisov. V Prílohe 3 sú uvedené pojmy a definície z oblasti elektronických komunikácií, keďže je potrebné, aby sa terminológia z oblasti nového regulačného rámca EÚ ustálila aj na Slovensku.

2. Východiská

Právny rámec SR v oblasti telekomunikácií je určený zákonom č.195/2000 Z. z. o telekomunikáciách s účinnosťou od 1. júla 2000 a jeho novelizáciou zákonom č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii zo 14. septembra 2000. Podľa zákona o telekomunikáciách zabezpečuje štátnu správu v telekomunikáciách Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (MDPT SR) ako ústredný orgán štátnej správy a Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (TÚ SR) ako orgán štátnej správy a národný regulačný orgán (NRO).

Na čele TÚ SR je predseda, ktorého na návrh vlády volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky (NR SR). Telekomunikačný úrad SR je financovaný z rozpočtovej kapitoly MDPT SR. Hlavnou úlohou TÚ SR je vykonávať štátnu reguláciu telekomunikačných činností, ktorá zahŕňa aj cenovú reguláciu. Okrem štátnej regulácie telekomunikačných činností zabezpečuje TÚ SR medzinárodné vzťahy v oblasti telekomunikácií na úrovni regulačných orgánov, spolupracuje s Radou pre vysielanie a retransmisiiu a s Protimonopolným úradom SR, ukladá sankcie a vykonáva ďalšie činnosti podľa zákona o telekomunikáciách.

Prijatie zákona o telekomunikáciách otvorilo cestu k privatizácii prevádzkovateľa verejnej telekomunikačnej siete Slovenských telekomunikácií, a. s. a vytvorilo základné predpoklady na úspešné zavŕšenie procesu liberalizácie dňom 1. 1. 2003.

Uzatvorenie kapitoly č. 19 Telekomunikácie a informačné technológie v rámci negociačných rokovaní s EÚ v máji 2001, znamenalo potvrdenie zo strany EÚ, že SR vyhovela v tejto oblasti požiadavkám kladeným na kandidátsku krajinu pred jej vstupom do EÚ.

Vláda SR deklaruje rozvoj informatizácie za jednu z prioritných úloh a hlási sa k spoločnej iniciatíve kandidátskych krajín EÚ eEurope+. Oblasť informatiky je v Slovenskej republike zastrešovaná Ministerstvom školstva SR, pričom sektor telekomunikácií sa významným spôsobom podieľa na rozvoji informačnej spoločnosti na Slovensku. Po schválení návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy s predpokladanou účinnosťou od 1. 4. 2003 dôjde k prechodu kompetencií v oblasti informatiky z Ministerstva školstva SR na Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR.

3. Ciele národnej politiky pre elektronické komunikácie

Základným strategickým cieľom politiky štátu v oblasti elektronických komunikácií je uspokojovanie potrieb slovenskej ekonomiky, požiadaviek fyzických a právnických osôb a záujmov štátu na zabezpečenie kvalitných, spoľahlivých a široko dostupných služieb elektronických komunikácií v rozsahu zodpovedajúcom vyspelým štátom Európskej únie a začlenenie Slovenskej republiky do informačnej spoločnosti 21. storočia. Dôležitou súčasťou základného strategického cieľa je podpora vyrovnávania úrovne elektronických komunikácií v SR s celoeurópskym kontextom. Na splnenie základného strategického cieľa je potrebné dosiahnuť nasledujúce čiastkové ciele.

3.1 Harmonizácia právneho rámca

Na úspešné zapojenie SR do jednotného európskeho trhu je nevyhnutné uplatňovať rovnaké pravidlá ako používajú členské štáty EÚ, a preto treba do právneho poriadku SR transponovať regulačný rámec EÚ v oblasti elektronických komunikácií.

Súčasťou tohto rámca je päť smerníc týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (prijatých Európskym parlamentom a Radou 7. 3. 2002 a 12. 7. 2002): Smernica 2002/19/EC o prístupe a prepojení, Smernica 2002/20/EC o oprávneniach, Rámcová smernica 2002/21/EC, Smernica 2002/22/EC o univerzálnej službe, Smernica 2002/58/EC o súkromí a elektronických komunikáciách. Tieto smernice majú byť zapracované do práva členských krajín EÚ v druhej polovici roku 2003.

Regulačný rámec EÚ sa snaží o jednotný, flexibilný a harmonizovaný prístup k regulácii elektronických komunikačných sietí a služieb.

Jednotný prístup sa odráža v tom, že nový regulačný rámec EÚ na rozdiel od súčasného rámca zavádza rovnaký spôsob regulácie pre rôzne typy sietí a služieb v oblasti elektronických komunikácií, tzv. technologicky neutrálny prístup.

Flexibilita sa odráža v skutočnosti, že podľa potreby možno pružne meniť stupeň regulácie. V prípade dosiahnutia dostatočnej úrovne súťaže na relevantných trhoch možno znížiť stupeň sektorovej špecifickej regulácie. V prípade nedostatočne rozvinutej súťaže sa vyžaduje vyššia úroveň sektorovej špecifickej regulácie s cieľom maximálne podporiť súťaž na relevantných trhoch na základe analýz podnikov významného vplyvu na trhu, pričom podniky takto označené národným regulačným orgánom podliehajú vyššiemu stupňu regulácie.

Harmonizácia sa prejavuje v tom, že vo všetkých členských štátoch EÚ sa zavádzajú rovnaké pravidlá, pričom pri výkone regulácie sa predpokladá vyšší stupeň kooperácie medzi národnými regulačnými orgánmi navzájom, ako aj kooperácia s Európskou komisiou.

Regulačný rámec EÚ poskytuje národnému regulačnému orgánu dostatočnú pružnosť pri regulácii komunikačných trhov s cieľom dosiahnuť efektívnu súťaž, čo by sa malo prejavovať v širokej ponuke služieb s požadovanou kvalitou a za prijateľné ceny. Nový regulačný rámec postupne nahrádza sektorovo špecifickú legislatívu princípmi ochrany hospodárskej súťaže.

Prioritnou úlohou je pripraviť vládny návrh zákona o elektronických komunikáciách transponujúci nový regulačný rámec EÚ tak, aby mohol byť schválený ešte pred prijatím SR do EÚ a nadobudol účinnosť najneskôr súčasne s našim vstupom do EÚ (predpokladaný termín 1. 1. 2004).

3.2 Štátna regulácia

Spôsob štátnej regulácie bude prispôbovaný regulačnému rámcu pre elektronické komunikácie. Vznikne systém pravidelného hodnotenia úrovne súťaže na trhu elektronických komunikácií umožňujúci priebežnú aktualizáciu rozsahu nevyhnutnej špecifickej regulácie v nadväznosti na všeobecnú reguláciu hospodárskej súťaže. Je nutné sa pripraviť na systém väzieb medzi národným regulačným orgánom a Európskou komisiou, rovnako ako aj s národnými regulačnými orgánmi členských krajín EÚ.

Pružný systém regulácie elektronických komunikácií, aktualizovaný v závislosti od rozvoja trhu a vývoja technológií a služieb, vyžaduje pohotovú výmenu informácií medzi regulačným orgánom, účastníkmi trhu a všetkými zainteresovanými subjektmi. Trvalá možnosť komunikácie

s relevantnými subjektmi trhu je významným nástrojom na zdokonaľovanie činnosti regulačného orgánu, na konzultovanie regulačných rozhodnutí, na využitie iniciatív subjektov trhu a na rýchle šírenie informácií.

Z hľadiska regulácie bude udržiavaná a prehlbovaná transparentnosť regulačných postupov. Regulačný orgán bude návrhy svojich významných rozhodnutí uverejňovať a konzultovať s verejnosťou vo zvýšenej miere a rozhodnutia budú príslušne zdôvodňované. Významným momentom bude kladenie väčšieho dôrazu na analýzy trhu a na regulačné zásady založené na týchto analýzach, pri ktorých budú v čo možno najväčšej miere využívané príslušné dokumenty EÚ, čo si vyžiada intenzívnu spoluprácu s ďalšími orgánmi štátnej správy, hlavne s Protimonopolným úradom SR.

Efektívne uplatňovanie pravidiel regulačného rámca pre elektronické komunikácie vyžaduje vytvorenie silného a nezávislého regulačného orgánu vybaveného príslušnými kompetenciami a právomocami na vykonávanie regulačných činností.

Cieľom v oblasti štátnej regulácie je posilniť súčasné právomoci a rozšíriť kompetencie NRO o kompetencie dané regulačným rámcom EÚ o elektronických komunikáciách, umožňujúce pružne reagovať na potreby trhu.

Tvorcom národnej politiky pre elektronické komunikácie je MDPT SR ako ústredný orgán štátnej správy pre túto oblasť. Ciele národnej politiky pre elektronické komunikácie realizuje NRO. Pre dosiahnutie transparentnosti pri stanovovaní a plnení cieľov NPEK je potrebné oddelenie výkonu regulácie od funkcie tvorcu politiky. Na dosiahnutie úplného oddelenia regulačného orgánu od funkcie štátu ako tvorcu politiky pre elektronické komunikácie a dosiahnutie nezávislosti podnikov vykonávajúcich činnosti je potrebné vytvorenie systému nezávislého financovania regulačného orgánu.

Cieľom v oblasti posilnenia nezávislosti NRO je nutné oddeliť financovanie regulačného orgánu tak, aby bol financovaný nezávisle od Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, resp. iného ústredného orgánu štátnej správy, najneskôr ku dňu vstupu SR do EÚ.

V oblasti elektronických komunikácií je potrebné účinné oddelenie funkcie štátu ako tvorcu politiky pre elektronické komunikácie od činností spojených s vykonávaním vlastníckych práv prevádzkovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb, aby nehrozilo riziko konfliktu záujmov.

Ďalším cieľom je prevod výkonu akcionárskych práv MDPT SR v ST, a.s., na iný ústredný orgán štátnej správy (napr. MF SR) alebo iný orgán štátnej správy tak, aby bol zachovaný vplyv štátu a súčasne aby sa dosiahla úplná nezávislosť postavenia tvorcu národnej politiky pre elektronické komunikácie od subjektov regulovaných na trhoch elektronických komunikácií v SR.

Vo všeobecnosti je žiaduce usilovať o zníženie nákladov na štátnu administratívu, a to aj v oblasti regulácie. Info-komunikačný trh v SR je v porovnaní s celkovým trhom v rámci EÚ relatívne malý. Bude preto potrebné priebežne skúmať možnosti optimalizácie nákladov na výkon regulácie. S ohľadom na vývoj na trhu v SR jedným zo spôsobov by mohlo byť aj zlúčenie viacerých orgánov zaoberajúcich sa predovšetkým reguláciou elektronických komunikácií. Cieľom je dosiahnuť administratívne úspory, vyplývajúce zo zlúčenia viacerých subjektov do jedného, pri zachovaní ich poslania. Znamená to podporu čo najužšej spolupráce týchto zložiek pri regulácii trhu, avšak s ohľadom na špecifiká technickej, economickej a obsahovej regulácie.

Technická a ekonomická regulácia sa v súčasnosti týka hlavne TÚ SR a Poštového úradu, čiastočne aj Rady pre vysielanie a retransmisiu. Regulácia obsahu je v súčasnosti v kompetencii Rady pre vysielanie a retransmisiu. Základom pre takýto integrovaný regulačný orgán by mohlo byť zlúčenie TÚ SR, Rady pre vysielanie a retransmisiu a Poštového úradu, ktorých rozsah činností často úzko súvisí a môže tak v budúcnosti tvoriť navonok kompaktný celok efektívne pokrývajúci potreby občanov a štátu.

Cieľom je vytvoriť regulačný orgán, ktorý by vznikol zlúčením Rady pre vysielanie a retransmisiu, Telekomunikačného úradu SR a prípadne aj Poštového úradu.

3.3 Rozvoj súťaže

Najdôležitejšou strategickou úlohou NPEK je podpora rozvoja a udržania voľnej súťaže. Na jej zabezpečenie je nevyhnutné rešpektovať relevantné dokumenty EÚ, najmä Rámcovú smernicu 2002/21/EC, Smernicu 2002/20/EC o oprávneniach a Smernicu 2002/19/EC o prístupe a prepojení.

V súlade s princípmi regulačného rámca pre elektronické komunikácie je nevyhnutné, aby vstup na trh elektronických komunikácií bol čo možno najjednoduchší a podmienky vstupu na trh boli transparentné, spravodlivé a nediskriminačné. Prostriedkom na dosiahnutie týchto cieľov je dôsledná implementácia Smernice 2002/20/EC o oprávneniach do legislatívy SR.

Podľa regulačného rámca EÚ sa individuálne licencie nahrádzajú všeobecnými oprávneniami. Všeobecné oprávnenia dávajú podnikateľskému subjektu právo poskytovať elektronické komunikačné služby a prevádzkovať elektronické komunikačné siete, inštalovať zariadenia na verejnom alebo súkromnom majetku, rokovať o prístupe a prepojení s inými prevádzkovateľmi elektronických komunikačných sietí a právo byť určený za poskytovateľa univerzálnej služby.

Udeľovanie špecifických individuálnych práv sa obmedzuje len na prípady, keď je nevyhnutné použitie rádiových frekvencií a čísel. Ak požiadavky na rádiové frekvencie presahujú možnosti ich uspokojenia, je nevyhnutné zaviesť primerané a transparentné postupy na udelenie frekvencií, predchádzať diskriminácii a optimalizovať využitie tohto obmedzeného zdroja. Poplatky za používanie rádiových frekvencií a čísel sa uplatňujú ako nástroj na zabezpečenie optimálneho využívania týchto zdrojov a pokrytie oprávnených nákladov na správu príslušných zdrojov.

Krátkodobým cieľom v oblasti uľahčenia vstupu na trh je zapracovať do právneho poriadku SR Smernicu 2002/20/EC o oprávneniach na elektronické siete a služby. Dôležité je podporovať vstup nových podnikateľských subjektov na trh v súlade s princípmi nového regulačného rámca EÚ a podpora investícií do infraštruktúry s cieľom zabezpečiť konkurenciu udržateľnú z hľadiska dlhodobého horizontu.

Na otvorenom a súťažnom trhu nesmú byť obmedzenia, ktoré bránia podnikom dohodnúť sa na prístupe a vzájomnom prepojení. Podniky, ktoré dostanú žiadosť o prístup a prepojenie, majú právo a povinnosť navzájom sa dohodnúť a uzavrieť obchodné zmluvy. Ak sú obchodné rokovania neúspešné, musí mať NRO oprávnenie zasiahnuť v záujme užívateľov.

NRO môže v záujme zachovania efektívnej súťaže na trhu ukladať povinnosti podnikom, ktoré na základe analýzy relevantného trhu označil za podniky s významným vplyvom na trhu. Zároveň musí uložené povinnosti zrušiť v prípade, ak analýza trhu ukáže dostatočnú úroveň súťaže na relevantnom trhu. Podľa skúseností z vyspelých krajín EÚ je potrebné na začiatku voľnej súťaže na liberalizovanom trhu elektronických komunikácií uplatňovať princíp

asymetrickej regulácie, a to až do obdobia dosiahnutia plnej súťaže na relevantných trhoch. Cieľom asymetrickej regulácie je podporiť vstup konkurenčných subjektov na trh.

Smernica 2002/19/EC určuje maximálny súbor povinností, ktoré možno uložiť podnikom s významným vplyvom na trhu vzhľadom na prístup a prepojenie, ako sú transparentnosť, nediskriminácia, oddelené účtovníctvo, cenová regulácia, prístup k špecifikovaným prvkom siete a ich spoločné používanie s cieľom vyhnúť sa nadmernej regulácii.

Krátkodobým cieľom v oblasti rozvoja súťažného prostredia je zapracovať do právneho poriadku SR Smernicu 2002/19/EC o prístupe a prepojení. Dlhoročným cieľom je zabezpečenie integrity siete a interoperability služieb v súlade s princípmi nového regulačného rámca EÚ.

3.4 Univerzálna služba a ochrana práv koncových užívateľov

Osobitným ustanovením v oblasti ochrany práv užívateľov elektronických komunikácií je inštitút univerzálnej služby (US), daný Smernicou 2002/22/EC o univerzálnej službe a právach užívateľov. Táto smernica definuje aj minimálny súbor služieb, ktoré majú byť dostupné v určenej kvalite za prijateľnú cenu každému, vrátane osobitných kategórií užívateľov s nízkymi príjmami a zdravotným postihnutím, a to bez ohľadu na geografickú polohu.

Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať cenovej dostupnosti univerzálnej služby. Požiadavka cenovej dostupnosti môže viesť k tomu, že cena US nepokryje oprávnené náklady na jej poskytovanie. Výpočet nákladov a spôsob financovania US treba riešiť v súlade so Smernicou 2002/22/EC o univerzálnej službe a právach užívateľov. NRO musí zabezpečiť transparentnosť financovania US.

Na zabezpečenie ochrany práv koncových užívateľov musí mať NRO kompetencie umožňujúce regulačné zásahy voči podnikom s významným vplyvom na trhu v rozsahu vymedzenom Smernicou 2002/22/EC v oblasti cenovej regulácie služieb koncovým užívateľom, stanovenia ponuky minimálneho súboru prenajatých okruhov, výberu a prednastavenia prevádzkovateľa poskytujúceho elektronické komunikačné služby.

Smernica 2002/22/EC vymedzuje významné práva koncových užívateľov, ako sú právo na uzavretie zmluvy s prevádzkovateľom, transparentnosť a zverejňovanie informácií o cenách, tarifách a kvalite služieb, dostupnosť informácií o účastníckych číslach, nepretržitý a bezplatný prístup k službám tiesňových volaní, vrátane bezplatného prístupu na jednotné európske číslo tiesňového volania 112 a právo na prenositeľnosť čísla.

Na zabezpečenie definovaných všeobecne prospešných záujmov môže byť uložená podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné služby v oblasti prenosu TV a R vysielania povinnosť distribúcie rozhlasového a televízneho vysielania špecifikovaných kanálov.

Krátkodobým cieľom v oblasti ochrany práv koncových užívateľov je zapracovať do právneho poriadku SR Smernicu 2002/22/EC o univerzálnej službe a právach užívateľov. V súlade s princípmi regulačného rámca EÚ a odporúčaniami EK je prioritnou úlohou podpora zaistenia každej oprávnenej požiadavky na univerzálnu službu v požadovanej kvalite a za prijateľnú cenu.

3.5 Hospodárne využívanie frekvenčného spektra

Zabezpečenie účelného využívania frekvenčného spektra je podmienené priebežnou aktualizáciou národnej tabuľky frekvenčného spektra (NTFS), ktorá stanovuje pridelenie frekvenčných pásiem jednotlivým rádiokomunikačným službám, a plánu využitia frekvenčného spektra, ktorý stanovuje pridelenie frekvencií jednotlivým prevádzkovateľom. NTFS i samotný plán využívania frekvenčného spektra treba priebežne zosúladiť s európskymi dokumentmi, najmä dokumentmi CEPT Výboru pre elektronické komunikácie (ECC - Electronic Communications Committee), do roku 2001 označované ako ERC (European Radiocommunication Committee), a odporúčaniami ITU. Z tohto pohľadu je základným referenčným dokumentom Správa ERC 25 obsahujúca európsku tabuľku frekvenčného spektra v rozsahu 9 kHz až 275 GHz.

Cieľom v oblasti harmonizácie frekvenčných tabuliek je dosiahnuť úplný súlad národnej tabuľky frekvenčného spektra s európskou tabuľkou frekvenčného spektra najneskôr do roku 2008.

Plný rozvoj niektorých rádiokomunikačných služieb si vyžaduje uvoľnenie ďalších frekvenčných pásiem, ktoré využíva Ministerstvo obrany SR. Úlohou je pokračovať v uvoľňovaní týchto pásiem v súlade s Rádiokomunikačným poriadkom, európskou tabuľkou frekvenčného spektra a Rozhodnutím č. 676/2002/EC o regulačnom rámci politiky využívania rádiového spektra. V nadväznosti na plnenie úloh z Telekomunikačnej politiky na roky 2000 – 2002 je potrebné uvoľňovať požadované frekvenčné pásma pre poskytovanie mobilných telekomunikačných služieb v súlade s uznesením vlády č. 418 z 9. mája 2001.

Možnosť rozvoja vysielania T-DAB z hľadiska frekvencií veľmi úzko súvisí s rozvojom TV vysielania v systéme DVB-T. Zavedenie vysielania DVB-T umožní uvoľnenie 12. TV kanála (222-230 MHz) na účely rozhlasového vysielania a dosiahnutie celoštátneho pokrytia.

Cieľom v oblasti využívania frekvenčného spektra je v spolupráci MDPT SR, MO SR a NRO dosiahnuť uvoľnenie frekvenčných pásiem pre pozemské digitálne televízne, resp. rozhlasové vysielanie v systémoch DVB-T, resp. T-DAB.

3.5.1 Družicové komunikácie

Z pohľadu ďalšieho vývoja v oblasti družicových komunikácií sú pre Slovenskú republiku perspektívne nasledujúce sektory:

- siete veľmi malých pozemských staníc VSAT (Very Small Aperture Terminal), reportážne prenosy pomocou družíc SNG (Satellite News Gathering),
- širokopásmové družicové komunikácie, multimedialne družicové komunikácie.

Svetová rádiokomunikačná konferencia (WRC 2000) akceptovala nové plány pre družicové TV a rozhlasové vysielanie. Slovenská republika, Česká republika, Chorvátsko a Maďarsko majú na základe pridelenia podľa WRC 2000 vyhradenú spoločnú družicovú orbitálnu pozíciu 12,8°W. Táto pozícia umožňuje realizovať digitálne vysielanie pokrývajúce nielen územia menovaných štátov, ale aj podstatnej časti Európy. Celkom ide o 35 kanálov, ktoré umožňujú prenášať až 280 digitálnych TV programov. Každá z uvedených krajín má právo rozhodovať o využití 8 kanálov. Zostávajúce tri kanály možno použiť so spoločným súhlasom.

Krátkodobým cieľom v oblasti družicového TV a rozhlasového vysielania je zabezpečiť optimálne využitie pridelených kanálov pre potreby SR. Z hľadiska perspektívy družicových komunikácií je potrebné podporovať ich rozvoj.

3.6 Bezpečné komunikácie

Hlavným cieľom v oblasti bezpečnosti komunikácií a spracovania osobných údajov je podporovať ochranu údajov verejných komunikácií a chrániť súkromné a zákonné záujmy účastníkov a užívateľov verejných komunikačných služieb:

- poskytovatelia verejných elektronických komunikačných služieb musia prijať zodpovedajúce technické a organizačné opatrenia na ochranu bezpečnosti svojich služieb s ohľadom na bezpečnosť siete, v prípade nutnosti spolu s poskytovateľom siete, ktoré by zabezpečovali takú úroveň bezpečnosti, ktorá je primeraná danému riziku; tiež by mali účastníkov a užívateľov v záujme prevencie vzniku škody informovať o prípadných bezpečnostných rizikách príslušných komunikácií;
- poskytovatelia služieb, ktorí ponúkajú verejne dostupné elektronické komunikačné služby cez internet sú povinní informovať užívateľov a účastníkov o opatreniach, ktoré prijali, aby chránili bezpečnosť komunikácií (špeciálny softvér, kódovanie, šifrovanie atď.);
- keď sú elektronické komunikačné siete schopné okrem prenášaných údajov spracovávať aj údaje označujúce polohu užívateľov alebo účastníkov služieb, môžu byť tieto údaje spracované len vtedy, keď zostanú anonymné alebo so súhlasom užívateľov alebo účastníkov v rozsahu a po dobu nevyhnutnú na poskytnutie služby s pridanou hodnotou;
- poskytovatelia služby sú povinní poskytnúť účastníkom primeranú ochranu voči nepríjemnostiam ohrozujúcim ich súkromie nevyžiadanými hovormi a faxmi, elektronickou poštou, alebo inými formami komunikácie pre účely priameho marketingu;
- ochrana osobných údajov a súkromia užívateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb musí byť nezávislá na konfigurácii komponentov nevyhnutných na poskytovanie služby a na distribúcii nutných funkcií medzi týmito komponentmi.

Krátkodobým cieľom v oblasti spracovania osobných údajov a ochrany súkromia je zapracovať do právneho poriadku SR Smernicu 2002/58/EC o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v sektore elektronických komunikácií.

V prípade, že vo vnútri štátu nastane nepredvídaná krízová situácia (napr. prírodná katastrofa), ktorá spôsobí masovejšiu nefunkčnosť tradičných komunikačných spojení, je žiaduce čo najrýchlejšie zriadiť náhradné komunikačné spojenia na základe vopred definovaných pravidiel, čo je úlohou národného krízového riadenia (manažmentu). Pravidlá zriadenia náhradných komunikácií sa musia stanoviť pred vznikom krízovej situácie, a práve v príprave na krízové situácie spočíva ťažisko krízového riadenia. Po vzniku krízovej situácie sa postupuje na základe rozhodnutí krízového riadenia s využitím vopred pripravených postupov, plánov a prostriedkov.

Cieľom v oblasti národného krízového riadenia je zabezpečiť rozpracovanie tejto problematiky v oblasti elektronických komunikačných sietí v nadväznosti na všeobecnú legislatívu týkajúcu sa riadenia štátu v krízových situáciách v období mieru.

V rámci medzinárodnej spolupráce v krízových situáciách v období mieru SR ratifikovala Tamperský dohovor o poskytovaní telekomunikačných zdrojov na zmiernenie katastrof a záchranné operácie.

Krátkodobým cieľom v oblasti medzinárodného krízového riadenia v súvislosti s ratifikáciou Tamperského dohovoru je implementovať tento dohovor v SR.

3.7 Podpora rozvoja služieb informačnej spoločnosti

Rozvoj a ponuka multimediálnych služieb na trhu elektronických komunikácií je predovšetkým predmetom podnikateľských aktivít prevádzkovateľov sietí a poskytovateľov služieb. Rozhodujúcou stimuláciou je kvalita ponúkaného obsahu za primeranú cenu. Štát však musí v tejto oblasti, ktorá je dôležitá pre rozvoj služieb informačnej spoločnosti a modernej komunikačnej infraštruktúry, spolupracovať so súkromným sektorom, monitorovať túto oblasť a podľa potreby ju regulačnými zásahmi usmerňovať a stimulovať.

3.7.1 Prístup k internetu pre všetkých

Dynamicky sa rozvíjajúcim prostriedkom pre prístup k informáciám je internet. Vzhľadom na rozvoj služieb poskytovaných na sieti internet a význam, ktorý má pre budovanie informačnej spoločnosti, bude potrebné stimulovať rozvoj pripojenia sa k tejto sieti, najmä z hľadiska kvality budovania verejných bodov prístupu k sieti internet a ceny pripojenia. Treba vziať do úvahy, že bariérou prístupu verejnosti k internetu môže byť aj vysoká cena koncového zariadenia (osobného počítača), resp. jeho vybavenia potrebného na prístup, najmä k multimediálnym službám.

Zákon o elektronických komunikáciách má podnietiť aj masový rozvoj vysokorýchlostného prístupu k internetu.

Dôležitou prioritou v oblasti prístupu k internetu pre všetkých je dosiahnuť významné zníženie taríf za prístup do internetu posilnením súťaže na trhu. Ďalej bude potrebné stanoviť spôsoby merania a porovnávania ukazovateľov (benchmarking) vyjadrujúcich rozvoj internetu na národnej a európskej úrovni. Významným cieľom je podpora masového rozšírenia vysokorýchlostného prístupu k internetu.

3.7.2 Širokopásmový prístup

Najnovšie reformy v oblasti regulácie trhu s elektronickými sieťami a službami musia podnietiť budovanie rýchlych širokopásmových prístupových komunikačných sietí. Po dosiahnutí masového rozšírenia úzkopásmového prístupu k internetu je žiaduce stimulovať veľmi rýchly prístup k internetu a k multimediálnym službám v súlade s programom eEurope/eEurope+.

Širokopásmové pripojenie významne zvýši rýchlosť prenosu informácií, čoho výsledkom bude vyššia kvalita prístupu k internetu, prejavujúca sa v užívateľsky prívetivom prostredí pre zákazníka a umožňujúca využívať široký rozsah multimediálnych aplikácií.

Širokopásmové technológie zvýšia produktivitu práce a zamestnanosť. K vyššej efektívnosti prispeje prístup k informáciám v ľubovoľnom čase na ľubovoľnom mieste. Zvýšenie produktivity

možno však dosiahnuť len reštrukturalizáciou ekonomického správania sa pri využívaní nových technológií: adaptáciou procesov v podnikoch, on-line sprístupnením verejných služieb a rozširovaním zručností. Realizácia širokopásmového potenciálu vyžaduje, aby ho každý mal príležitosť využiť vo svoj prospech (zdravotníctvo, vzdelávanie, podnikanie, štátna správa a verejná správa). Významné miesto by malo patriť aj novým komunikačným platformám nevyžadujúcim osobný počítač. Ide najmä o interaktívnu digitálnu televíziu a tretiu generáciu mobilných systémov (3G), čo otvára možnosti pre prístup k službám na viacerých platformách.

V oblasti podpory širokopásmového prístupu treba venovať osobitnú pozornosť zníženiu bariér podporou rozvoja súťaže, využitiu frekvenčného spektra a podpore širokopásmového prístupu aj vo vidieckych regiónoch.

3.7.3 Digitálne televízne a rozhlasové vysielanie

Pretože ďalší rozvoj pozemského analógového TV a R vysielania na Slovensku, podobne ako vo väčšine európskych krajín, nie je kvôli obsadeniu frekvenčného spektra možný, je nutné prechádzať na digitálny systém vysielania, ktorým sa v rámci Európy zaoberá niekoľko vládnych i nevládnych organizácií a združení (napr. CEPT, EBU, ITU, DVB, WorldDAB Forum, DIGITAG).

Z hľadiska Slovenska je potrebné zamerať sa na realizáciu cieľov podľa dokumentu „Stratégia a technické kritériá na zavedenie pozemského digitálneho TV vysielania v systéme DVB-T na Slovensku“, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 589 z 27. júna 2001.

Pre rozvoj pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v systéme T-DAB boli z celoeurópskeho hľadiska vytvorené podmienky prijatím revidovanej Wiesbadenskej dohody (označovaná ako WI95/MA-02) a Maastrichtskej dohody (označovaná ako MA-02). V týchto dohodách boli všetkým krajinám vyhradené tri frekvenčné bloky umožňujúce celoštátne pokrytie minimálne 18 rozhlasovými programami.

Cieľom v oblasti pozemského digitálneho TV a rozhlasového vysielania je:

- vytvoriť podmienky na realizáciu uvádzacích projektov DVB-T (najneskôr v roku 2004) a T-DAB (v roku 2006) pre určené lokality;
- vytvoriť podmienky na čo najskoršie začatie pravidelného vysielania DVB-T;
- dokončiť prechod z analógového na digitálne televízne vysielanie do roku 2015.

3.7.4 Výskum a technický rozvoj v oblasti elektronických komunikácií

Rozsah problémov súvisiacich s efektívnym uplatnením liberalizovaných elektronických komunikačných sietí a súvisiacich služieb v informačnej spoločnosti vyžaduje odborne vyspelé, sofistikované vedeckovýskumné zázemie na národnej úrovni, ktoré dokáže zaručiť efektívne prepojenie národných rozvojových a inovačných aktivít s európskym a svetovým smerovaním.

V rámci podpory výskumu a technického rozvoja v oblasti elektronických komunikácií sa vyžaduje sa také štruktúrovanie výskumu, ktoré zabezpečí podporu cieľov Národnej politiky pre elektronické komunikácie.

V rámci týchto aktivít je potrebné zabezpečiť:

- operatívny monitoring a transfer svetových vedeckovýskumných poznatkov v oblasti elektronických komunikácií do národného prostredia SR;
- pripravenosť národného prostredia pre optimálne začlenenie nových progresívnych technológií do existujúcich sieťových infraštruktúr;
- podporu rozvoja ľudských zdrojov pripravených pre aktívne a samostatné presadzovanie sa v medzinárodnej spolupráci a premietnuť nové znalosti do vzdelávacieho procesu;
- podporu výskumných projektov zameraných na využívanie elektronických komunikácií vo všetkých oblastiach budovania informačnej spoločnosti (vývoj databáz a prístup k pokročilým internetovým službám, podpora výroby multimediálneho obsahu a interaktívneho využitia, podpora nových foriem elektronickej spolupráce);
- harmonizáciu a následnú aplikáciu medzinárodných štandardizačných a legislatívnych dokumentov do národného prostredia;
- pružnú a aktívnu reakciu na medzinárodné výzvy, rozvojové iniciatívy a vedeckovýskumné programy EÚ.

Hlavnou úlohou v oblasti výskumu a technického rozvoja, ako jeden zo zámerov Národnej politiky pre elektronické komunikácie, je najmä finančná podpora štátnych výskumných projektov zameraných na podporu širokopásmového prístupu.

Dôležitým cieľom z hľadiska plnenia zámerov Národnej politiky pre elektronické komunikácie je udržanie a cieľavedomé rozvíjanie vedeckovýskumného a znalostného zázemia v SR, schopného sa aktívne zúčastňovať na integračných trendoch súvisiacich s nastupujúcou informačnou spoločnosťou, ako aj smerovanie projektov medzinárodnej spolupráce k službám informačnej spoločnosti.

3.8 Medzinárodná spolupráca

Dôležitú úlohu budú v nasledujúcom období zohrávať vzťahy s EÚ, spolupráca s vládnymi medzinárodnými organizáciami ITU, OECD, WTO, WIPO, EUTELSAT, IMSO, ako aj mimovládnymi organizáciami CEPT a ETSI.

Súvisí to nielen s presadzovaním zahraničnopolitických, ale i ekonomických záujmov Slovenska, pričom sa oblasť elektronických komunikácií dostáva do popredia ako fenomén nového tisícročia. Preto musí byť značná pozornosť venovaná aktívnemu zastupovaniu a pôsobeniu SR nielen v oblasti bilaterálnej spolupráce, ale taktiež v medzinárodných organizáciách zaoberajúcich sa problematikou elektronických komunikácií.

Cieľom medzinárodnej spolupráce v oblasti elektronických komunikácií je aktívna komunikácia s medzinárodnými vládnymi a mimovládnymi organizáciami, s dôrazom na stále a dôsledné sledovanie ich aktivít a aplikáciou nových legislatívnych a technických predpisov.

4. Záver

Najdôležitejším dlhodobým strategickým cieľom národnej politiky pre elektronické komunikácie je podpora trhu elektronických komunikácií SR tak, aby sa tento časovo rozvíjal v súlade s potrebami našej plnej integrácie do európskych a transatlantických štruktúr ako z hľadiska spektra poskytovaných služieb, tak ich požadovanej kvality a prístupnosti pre využívanie občanmi SR. Významná úloha patrí aj podpore pravidelného monitorovania a porovnávania dosiahnutej úrovne súťaže, ako aj rozvoju medzinárodných vzťahov v oblasti elektronických komunikácií.

Z krátkodobého hľadiska (roky 2003 - 2005) pre ďalší rozvoj trhu elektronických komunikácií je nevyhnutné riešiť najmä tieto úlohy:

1. **Prioritná úloha – predložiť na rokovanie vlády SR návrh zákona o elektronických komunikáciách** tak, aby mohol byť schválený NR SR ešte pred prijatím SR do EÚ a nadobudol účinnosť od 1.1.2004 najneskôr súčasne so vstupom SR do EÚ.
Termín: do 30. septembra 2003
Zodpov.: MDPT SR
2. V oblasti posilnenia nezávislosti NRO oddeliť financovanie regulačného orgánu tak, aby bol financovaný nezávisle od Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR.
Termín: najneskôr ku dňu vstupu SR do EÚ
Zodpov.: MF SR, MDPT SR, TÚ SR
3. Zabezpečiť prevod výkonu akcionárskych práv MDPT SR v ST, a.s., na iný ústredný orgán štátnej správy (napr. MF SR) alebo iný orgán štátnej správy tak, aby bol zachovaný vplyv štátu a súčasne, aby sa dosiahla úplná nezávislosť postavenia tvorca národnej politiky pre elektronické komunikácie od subjektov regulovaných na trhoch elektronických komunikácií v SR.
Termín: najneskôr ku dňu vstupu SR do EÚ
Zodpov.: MDPT SR, MF SR
4. V oblasti národného krízového riadenia zabezpečiť implementáciu Tamperského dohovoru o poskytovaní telekomunikačných zdrojov na zmiernenie katastrof a záchranné operácie.
Termín: najneskôr ku dňu vstupu SR do EÚ
Zodpov.: MDPT SR, MV SR, MO SR
5. V oblasti pozemského digitálneho TV vysielania:
  - a) vytvoriť podmienky na realizáciu uvádzacích projektov DVB-T v Bratislave, Banskej Bystrici, resp. v Košiciach a začatie skúšobného vysielania
Termín: do 30. júna 2004
Zodpov.: MDPT SR, MO SR, MV SR, RVR

b) vytvoriť podmienky na začatie pravidelného vysielania DVB-T.

Termín: r. 2005

Zodpov.: MDPT SR, MO SR, MV SR, RVR

6. V oblasti využívania frekvenčného spektra v spolupráci s príslušnými orgánmi štátnej správy a NRO dosiahnuť uvoľnenie požadovaných frekvenčných pásiem pre elektronické komunikačné služby.

Termín: do konca r. 2005

Zodpov.: MO SR, MV SR, MDPT SR, TÚ SR, RVR

7. V oblasti družicového TV a rozhlasového vysielania zabezpečiť optimálne využitie pridelených kanálov pre potreby SR.

Termín: do konca r. 2003

Zodpov.: MDPT SR, RVR, TÚ SR

8. Priebežne vyhodnotiť plnenie národnej politiky pre elektronické komunikácie.

Termín: do 1. 4. 2004 (za celý rok 2003)

Zodpov.: MDPT SR, TÚ SR

Zo strednodobého a dlhodobého hľadiska (po roku 2005) pre ďalší rozvoj trhu elektronických komunikácií nutne treba riešiť najmä tieto úlohy:

1. V oblasti harmonizácie frekvenčných tabuliek zosúladiť národnú tabuľku frekvenčného spektra s európskou tabuľkou frekvenčného spektra najneskôr do roku 2008.
2. Podporovať zavedenie pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v systéme T-DAB, a to v zmysle revidovanej Wiesbadenskej dohody a Maastrichtskej dohody. Odporúča sa do konca roku 2006 realizovať uvádzací projekt T-DAB.
3. V oblasti pozemského digitálneho TV vysielania dokončiť prechod z analógového na digitálne televízne vysielanie do roku 2015.

Politika EÚ v oblasti elektronických komunikácií

Cieľom politiky EÚ v oblasti elektronických komunikácií je vytvorenie podmienok na zabezpečenie vysoko kvalitných služieb za nízke ceny pre všetkých obyvateľov EÚ. Liberalizácia, regulačný rámec na podporu súťaže a harmonizačné pravidlá sa používajú na vytvorenie podmienok pre konkurencieschopný a dynamický vnútorný trh, v ktorom nové podnikateľské subjekty budú schopné rozvíjať služby a znižovať ceny.

Program eEurope

EÚ plní program eEurope 2002, na ktorý v strednodobom meradle do roku 2005 nadväzuje program eEurope 2005.

Pokrok dosiahnutý v EÚ pri plnení programu eEurope 2002:

- zdvojnásobenie penetrácie internetu v domácnostiach,
- vypracovanie nového regulačného balíka,
- pokles cien internetu,
- takmer všetky spoločnosti a školy sú pripojené k internetu,
- Európa disponuje najrýchlejšou chrbticovou výskumnou sieťou na svete,
- v podstate je zavedený právny rámec pre elektronický obchod,
- nárast dostupnosti on-line služieb verejnej správy (e-government),
- príprava základov infraštruktúry pre inteligentné karty (smartcard).

Priority EÚ v strednodobom meradle vyjadruje program eEurope 2005 sústred'ujúci sa na:

- verejnú správu on-line,
- vzdelávanie on-line,
- zdravotníctvo on-line,
- elektronický obchod.

Prostriedkom na ich zabezpečenie má byť:

- všeobecne dostupný širokopásmový prístup za konkurenčné ceny,
- bezpečná informačná infraštruktúra.

Na dosiahnutie cieľov programu eEurope 2005 majú slúžiť tieto nástroje:

- opatrenia na revíziu a prispôsobenie legislatívy na národných úrovniach a úrovni EÚ,
- podpora výmeny skúseností,
- opatrenia na monitorovanie a porovnávanie pokroku,
- celková koordinácia existujúcich prístupov s cieľom dosiahnuť synergiu medzi navrhovanými postupmi.

Internet prispieva k celkovému rastu a zvýšeniu produktivity podstatne viac ako sa čakalo. Veľký vplyv na ďalší rozvoj internetu bude mať viacplatformový prístup/konvergencia a širokopásmový prístup.

Pre prístup k internetu sa začínajú objavovať nové komunikačné platformy nevyžadujúce osobný počítač. Ide najmä o interaktívnu digitálnu televíziu a tretiu generáciu (3G) mobilných systémov, čo otvára možnosti pre prístup k službám na viacerých platformách.

Širokopásmový prístup

EK vo svojej správe na samite v Barcelone vyhlásila, že najnovšie telekomunikačné reformy musia podnieť budovanie rýchlych širokopásmových telekomunikačných sietí. Absolútnu prioritu deklarovala podpore veľmi rýchleho prístupu k internetu, čo by malo podporiť rozvoj elektronického obchodu a dosiahnutie vedúceho postavenia EÚ v oblasti ekonomiky na svete v roku 2010.

Širokopásmové pripojenie významne zvýši rýchlosť prenosu medzi počítačmi, mobilnými telefónmi, TV účastníckymi jednotkami (TV set-top box) a inými digitálnymi zariadeniami. Výsledkom bude vyššia kvalita prístupu k internetu, prejavujúca sa v užívateľsky prívetivom prostredí pre zákazníka a umožňujúca vyžívať široký rozsah multimediálnych aplikácií.

Širokopásmové technológie zvýšia produktivitu práce a zamestnanosť. K vyššej efektívnosti prispeje prístup k informáciám v ľubovoľnom čase na ľubovoľnom mieste. Zvýšenie produktivity možno však dosiahnuť len reštrukturalizáciou ekonomického správania sa pri využívaní nových technológií: adaptáciou procesov v podnikoch, on-line sprístupnením verejných služieb a rozširovaním zručností. Realizácia širokopásmového potenciálu vyžaduje, aby ho každý mal príležitosť využiť v svoj prospech (zdravotníctvo, vzdelávanie, podnikanie). Z toho dôvodu ciele programu eEurope 2002 dosiahnuť "informačnú spoločnosť pre všetkých" ostávajú v platnosti aj pre program eEurope 2005. Podpora vznikajúcich alternatívnych prístupových platforiem (digitálna televízia a 3G mobilné systémy) uľahčí prístup aj pre ľudí so špeciálnymi potrebami.

Členské štáty EÚ by mali zabezpečiť širokopásmové pripojenie k internetu pre všetky školy a univerzity s cieľom vzdelávania a výskumu do konca roku 2005. Takto pripojené by mali byť aj múzea a knižnice, ako aj iné relevantné inštitúcie dôležité pre elektronické vzdelávanie.

V oblasti podpory širokopásmového prístupu EÚ osobitnú pozornosť venuje:

- Politike v oblasti rádiového spektra, ktorú určuje regulačný rámec EÚ.
- Širokopásmovému prístupu aj vo vidieckych regiónoch.
- Zníženiu bariér na zavádzanie širokopásmového prístupu.
- Viacplatformovému obsahu. Verejné inštitúcie a privátny sektor by sa mali snažiť ponúkať obsah na rôznych technologických platformách (napr. interaktívna digitálna TV, mobilné komunikácie 3. generácie).
- Prechodu z analógového na digitálne vysielanie.

Univerzálna služba

Smernica 2002/22/EC stanovuje, aby univerzálna služba zahŕňovala:

- pripojenie k verejnej telefónnej sieti, ktoré umožní koncovým užívateľom uskutočňovať okrem hlasovej komunikácie, faximilnú a dátovú komunikáciu v rýchlosti, ktorá je dostatočná pre funkčný prístup k internetu;
- súhrnný telefónny zoznam a službu informácie o telefónnych číslach všetkých koncových užívateľov (pevných aj mobilných);
- službu verejných telefónnych automatov primerane podľa potrieb koncových užívateľov z hľadiska územného pokrytia, počtu, kvality a prístupnosti aj pre zdravotne postihnutých občanov;
- špeciálne opatrenia pre zdravotne postihnutých, aby bol zaistený ekvivalentný prístup k verejným telefónnym službám, vrátane prístupu k službám tiesňového volania, informáciám o telefónnych číslach a k telefónnym zoznamom.

Zoznam relevantných predpisov

1. SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/19/EC zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (Smernica o prístupe a prepojení). OJ C L 108/7-20, 24. 4. 2002.

Smernica stanovuje základné princípy regulácie prístupu a vzájomného prepojenia prevádzkovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb. Upravuje práva a povinnosti týchto podnikov.

2. SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/20/EC zo 7. marca 2002 o oprávneniach na elektronické komunikačné siete a služby (Smernica o oprávneniach). OJ C L 108/21-32, 24. 4. 2002.

Smernica stanovuje základné podmienky prevádzkovania elektronických komunikačných sietí a poskytovanie elektronických komunikačných služieb tak, že zjednodušuje systém udeľovania oprávnení na výkon týchto činností.

3. SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/21/EC zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Rámcová smernica). OJ C L 108/33-50, 24. 4. 2002.

Smernica obsahuje základné ciele a princípy regulácie oblasti elektronických komunikácií a definuje základné pojmy. Upravuje postavenie národných regulačných orgánov a jeho úlohy. Rovnako obsahuje princípy riešenia sporov vznikajúcich v oblasti upravenej novým regulačným rámcom.

4. SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/22/EC zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (Smernica o univerzálnej službe). OJ C L 108/51-76, 24. 4. 2002.

Smernica definuje minimálny súbor služieb špecifickej kvality, ku ktorým majú prístup všetci koncoví používatelia vrátane osoby so zdravotným postihnutím, za prijateľné ceny s ohľadom na národné podmienky a bez obmedzovania hospodárskej súťaže. Stanovuje práva koncových používateľov a im zodpovedajúce povinnosti podnikov prevádzkujúcich elektronické komunikačné siete a služby.

5. SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/58/EC z 12.7. 2002 o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v sektore elektronických komunikácií (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách). OJ C L 201/37 – 47, 31. 7. 2002.

Smernica je zameraná na ochranu práva každého súkromie. Stanovuje povinnosti prevádzkovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb zabezpečiť bezpečnosť svojich sietí a služieb. Rovnako upravuje povinnosti pri spracovávaní a uchovávaní prevádzkových údajov a iných údajov súvisiacich s poskytovaním elektronických komunikačných služieb.

Príloha 2

6. ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY Č. 676/2002/EC zo 7.marca 2002 o regulačnom rámci pre politiku rádiového frekvenčného spektra v Európskom spoločenstve (Rozhodnutie o rádiovom frekvenčnom spektre). OJ C L 108/1-6, 24. 4. 2002.

Cieľom Rozhodnutia je ustanovenie jednotných pravidiel pre správu frekvenčného spektra a s tým súvisiaca vzájomná spolupráca štátov a včasné poskytovanie informácií.

7. NARIADENIE EP A RADY Č. 2887/2000 z 18. 12. 2000 o uvoľnenom prístupe k miestnemu vedeniu. OJ C L 336/4-8, 30. 12. 2000

Nariadenie svojimi ustanoveniami umožňuje uvoľniť prístup k miestnym vedeniam už existujúcich pevných verejných telekomunikačných sietí.

8. Zákon č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov.
9. Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z.
10. Správa ERC 25: Európska tabuľka frekvenčných pridelení a využitia frekvencií v rozsahu 9 kHz až 275 GHz, Lisabon, Január 2002 (známa aj ako Európska tabuľka frekvenčného spektra).
11. Revidovaná Wiesbadenská dohoda (WI95/MA-02): Špeciálna dohoda Wiesbaden 1995 revidovaná v Maastrichte 2002, Maastricht, 2002.
12. Maastrichtská dohoda (MA-02): Záverečné akty plánovacieho zasadania CEPT pre TDAB, Maastricht, 2002.

Slovník pojmov z oblasti elektronických komunikácií

Uvedené sú všetky pojmy a definície používané v jednotlivých dokumentoch nového regulačného rámca. Pri niektorých slovenských ekvivalentoch sa s ohľadom na neustálenú terminológiu uvádzajú pracovné názvy. V prípade pojmu „local loop“ sa uvádzajú dve definície, pretože nová definícia (v smernici o prístupe a prepojení) sa trochu líši od súčasne platnej (v nariadení o uvoľnenom prístupe k účastníckemu vedeniu).

Slovník pojmov

Anglický termín	Slovenský ekvivalent	Význam
access	prístup	sprístupnenie prostriedkov a/alebo služieb inému podniku za definovaných podmienok, výlučne alebo nevýlučne, na poskytovanie elektronických komunikačných služieb. Vzťahuje sa okrem iného na: prístup k prvkom siete a pridruženým prostriedkom, čo môže zahŕňať pripojenie zariadenia pevnými alebo nepevnými prostriedkami (hlavne to zahŕňa prístup k účastníckemu vedeniu a k prostriedkom a službám potrebným na poskytovanie služieb prostredníctvom účastníckeho vedenia); prístup k fyzickej infraštruktúre vrátane budov, prostriedkov na vedenie káblov a stožiarov; prístup k príslušným softvérovým systémom vrátane prevádzkových podporných systémov; prístup k prevodu čísel alebo k systémom ponúkajúcim ekvivalentnú funkciu; prístup k pevným a mobilným sieťam, najmä na roaming; prístup k systémom s podmieneným prístupom pre digitálne televízne služby; prístup k službám virtuálnej siete;
application programming interface (API)	rozhranie pre aplikačné programy (API)	softvérové rozhrania medzi aplikáciami poskytovanými prevádzkovateľmi rozhlasového alebo televízneho vysielania alebo poskytovateľmi služieb a medzi prostriedkami v rozšírených digitálnych televíznych zariadeniach určených pre digitálne televízne a rozhlasové služby;
associated facilities	pridružené prostriedky	prostriedky pripojené k elektronickej komunikačnej sieti a/alebo súvisiace s elektronickej komunikačnou službou, ktoré umožňujú a/alebo podporujú poskytovanie služieb

		prostredníctvom tejto siete a/alebo služby. Zahrňujú systémy podmieneného prístupu a elektronických sprievodcov programami;
call	volanie	spojenie zostavené prostredníctvom verejne prístupnej telefónnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase;
Communication	komunikácia	výmena alebo prenos akýchkoľvek informácií medzi konečným počtom účastníkov prostredníctvom verejne prístupnej elektronickej komunikačnej služby. Nezáhŕňa žiadne informácie prenášané ako súčasť televízneho a rozhlasového vysielania pre verejnosť prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete s výnimkou tých informácií, ktoré sa týkajú identifikovateľného účastníka alebo užívateľa prijímajúceho informácie;
conditional access system	systém podmieneného prístupu	akékoľvek technické opatrenie a/alebo zariadenie, zabezpečujúce prístup k chránenej službe rozhlasového alebo televízneho vysielania v zrozumiteľnej forme, podmienený predplatným alebo inou formou predchádzajúceho individuálneho oprávnenia;
consent	súhlas	súhlas užívateľa alebo účastníka sa zhoduje s definíciou súhlasu dotknutej osoby' uvedenou v Smernici 95/46/EC; (Poznámka: Zákon č. 428/2002 o ochrane osobných údajov z 3. júla 2002 uvádza: 'Súhlasom dotknutej osoby' je akýkoľvek slobodne daný výslovný a zrozumiteľný prejav vôle, ktorým dotknutá osoba vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov);
consumer	spotrebiteľ	každá fyzická osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne prístupnú elektronickej komunikačnej služby na účely, ktoré nie sú súčasťou jej obchodnej, podnikateľskej alebo profesnej činnosti;
electronic communications network	elektronická komunikačná sieť	prenosové systémy, ako aj prepájacie alebo smerovacie zariadenia a iné prostriedky, ktoré umožňujú prenos signálov po vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami, vrátane družicových

		sietí, pevných (s prepájaním okruhov a paketov, vrátane internetu) a mobilných pozemských sietí, sietí na rozvod elektrickej energie v rozsahu, v ktorom sa používajú na prenos signálu, sietí pre rozhlasové a televízne vysielanie a sietí káblovej televízie, bez ohľadu na druh prenášaných informácií;
electronic communications service	elektronická komunikačná služba	služba obvykle poskytovaná za úhradu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v elektronických komunikačných sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie, s výnimkou služieb poskytujúcich obsah alebo vykonávajúcich redakčný dohľad nad obsahom prenášaným s využitím elektronických komunikačných sietí a služieb; nezahŕňa služby informačnej spoločnosti definované v článku 1 smernice 98/34/EC, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov elektronickými komunikačnými sieťami;
electronic mail	elektronická pošta	akákoľvek textová, hlasová, zvuková alebo obrazová správa zaslaná prostredníctvom verejnej komunikačnej siete, ktorú možno uložiť v sieti alebo v koncovom zariadení príjemcu dovtedy, kým ju príjemca nevyzdvihne;
end-user	koncový užívateľ	užívateľ, ktorý neposkytuje verejné komunikačné siete alebo verejne prístupné elektronické komunikačné služby;
enhanced digital television equipment	rozšírené digitálne televízne zariadenie	prídavné zariadenia určené na pripojenie k televíznym prijímačom alebo integrované digitálne televízne prijímače, ktoré umožňujú príjem digitálnych interaktívnych televíznych služieb;
general authorisation	všeobecné oprávnenie	právny rámec stanovený členským štátom zabezpečujúci práva na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb a ukladajúci povinnosti špecifické pre tento sektor, ktoré sa môžu vzťahovať na všetky alebo na určité druhy elektronických komunikačných sietí a služieb, v súlade so Smernicou o oprávnení;
geographic number	geografické číslo	číslo z národného číslovacieho plánu, v ktorom časť číselnej štruktúry má geografický význam používaný pre smerovanie

		volaní k fyzickému umiestneniu koncového bodu siete;
harmful interference	škodlivé rušenie	rušenie, ktoré ohrozuje funkčnosť rádionavigačnej služby alebo iných bezpečnostných služieb, alebo ktoré inak vážne zhoršuje, znemožňuje alebo opakovane prerušuje rádiokomunikačnú službu prevádzkovanú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva alebo národnými predpismi;
interconnection	prepojenie	fyzické a logické spojenie verejných komunikačných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom za účelom umožniť užívateľom siete poskytovanej jedným podnikom komunikovať s užívateľmi siete poskytovanej tým istým alebo iným podnikom, alebo (im) umožniť prístup k službám poskytovaným iným podnikom. Služby môžu byť poskytované zúčastnenými stranami alebo inými stranami, ktoré majú prístup do siete. Prepojenie je špecifickým druhom prístupu realizovaným medzi prevádzkovateľmi verejných sietí;
local loop	účastnícke vedenie	fyzický obvod spájajúci koncový bod siete v priestoroch účastníka s hlavným rozvádzačom alebo ekvivalentným zariadením v pevnej verejnej telefónnej sieti; (Smernica o prístupe a prepojení);
location data	lokalizačné údaje	akékoľvek údaje spracúvané v elektronickej komunikačnej sieti, ktoré označujú geografickú polohu koncového zariadenia užívateľa verejne prístupnej elektronickej komunikačnej služby;
national regulatory authority	národný regulačný orgán	orgán alebo orgány, ktoré členský štát poveril akoukoľvek z regulačných úloh uložených Rámcovou smernicou a Špecifickými smernicami;
network termination point (NTP)	koncový bod siete	fyzický bod, v ktorom je účastníkovi poskytovaný prístup k verejnej komunikačnej sieti; v prípade sietí zahŕňajúcich prepájanie alebo smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ktorá sa môže vzťahovať na účastnícke číslo alebo meno;
non-geographic	negeografické	číslo z národného číslovacieho plánu, ktoré nie je

number	číslo	geografickým číslom. Tento pojem zahŕňa okrem iného čísla mobilných telefónov, služieb volania na účet volaného a služieb so zvýšenou tarifou;
operator	prevádzkovateľ	podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejnú komunikačnú sieť alebo pridružený prostriedok;
provision of an electronic communications network	poskytovanie elektronickej komunikačnej siete	zriaďovanie, prevádzka, riadenie alebo danie k dispozícii takejto siete;
public communications network	verejná komunikačná sieť	elektronická komunikačná sieť, ktorá slúži úplne alebo prevažne na poskytovanie verejne prístupných elektronických komunikačných služieb;
public pay telephone	verejný telefónny automat	verejne prístupný telefónny prístroj, za ktorého používanie sa môže platiť mincami, kreditnými /debetnými kartami, predplatenými kartami, vrátane kariet s voľbou kódov;
public telephone network	verejná telefónna sieť	elektronická komunikačná sieť, ktorá slúži na poskytovanie verejne prístupných telefónnych služieb; medzi koncovými bodmi siete umožňuje prenos hlasovej komunikácie a aj iné formy komunikácie, ako sú faksimilná a dátová komunikácia;
publicly available telephone service	verejne prístupná telefónna služba	služba prístupná verejnosti na vytváranie a prijímanie národných a medzinárodných volaní a prístup k tiesňovým službám prostredníctvom čísla alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného telefónneho číslovacieho plánu; táto služba navyše môže podľa potreby zahŕňať jednu alebo viacero z nasledujúcich služieb: služby operátora, informačné služby o telefónnych číslach, telefónne zoznamy, verejné telefónne automaty, poskytovanie služieb za zvláštnych podmienok, poskytovanie zvláštnych zariadení pre postihnutých zákazníkov alebo zákazníkov so zvláštnymi sociálnymi potrebami a/alebo poskytovanie geograficky neviazaných služieb;
Specific Directives	špecifické smernice	smernica 2002/20/EC (Autorizačná smernica), smernica 2002/19/EC (Smernica o prístupe a prepojení), smernica 2002/22/EC (Smernica o univerzálnej službe) a smernica

		2002/58/EC (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách);
subscriber	účastník	každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá má uzavretú zmluvu s poskytovateľom verejne prístupných elektronických komunikačných služieb o poskytovaní takýchto služieb;
traffic data	prevádzkové údaje	akékoľvek údaje spracúvané za účelom prenosu komunikácie v elektronickej komunikačnej sieti alebo účtovania;
transnational markets	nadnárodné trhy	trhy definované podľa článku 15 ods. 4 Rámcovej smernice, ktoré pokrývajú Spoločenstvo alebo jeho podstatnú časť;
universal service	univerzálna služba	minimálny súbor služieb špecifikovanej kvality, definovaný v smernici 2002/22/EC (Smernica o univerzálnej službe), ktorý je prístupný všetkým užívateľom bez ohľadu na ich geografickú polohu a za prijateľnú cenu z pohľadu špecifických národných podmienok;
user	užívateľ	právnická alebo fyzická osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne prístupnú elektronickú komunikačnú službu (Rámcová smernica);
value added service	služba s pridanou hodnotou	akákoľvek služba, ktorá vyžaduje spracovanie lokalizačných alebo prevádzkových údajov iných ako sú prevádzkové údaje potrebné na prenos komunikácie alebo účtovania;
wide-screen television service	širokouhlá televízia	“širokouhlá televízia”: televízna služba, ktorá úplne alebo čiastočne obsahuje programy vyrobené a upravené na zobrazenie v širokouhlom formáte na celú výšku obrazovky. Referenčným formátom širokouhlej televízie je formát 16:9;